

ajuntament de palafrugell
arxiu municipal
servei de gestió documental i arxiu

Fons Joan Aliu Puig

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

CAT AMP 13 01

Nivell de descripció

Fons

Títol (atribuït)

Joan Aliu Puig

Data(es)

1988-2019

Volum i suport

242 làmines originals de diverses mides (de 70 x 50 cm a 17x 15 cm), paper

2 làmines originals de 26 x 20 cm, plàstic

2 llibres

1 dossier

3 documents impresos

30 DVD

2 fitxers en format JPEG (23.923 KB)

1 fitxer en format TIFF (77291 KB)

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Joan Aliu Puig

Història del productor

Joan Aliu Puig (Palafrugell, 1950-2019) va ser dibuixant, guionista, activista cultural i llibreter.

Va estudiar a l'escola Eina, de Barcelona, ja que des de ben petit l'apassionava el dibuix.

A finals de la dècada de 1970, es va incorporar a l'Equipo Butifarra!, el qual, coordinat per Alfons López i integrat per diferents ninotaires, feia servir la historieta i la sàtira com a instrument de crítica social i denúncia dels problemes de la classe obrera durant la transició. Aquest grup va editar revistes com *Butifarra!*, *Más Madera* o *Cul de Sac*.

El 1981 va participar amb l'Equipo Butifarra! en el projecte de publicar el llibre *Història de les Balears en còmic* com a guionista; també hi van intervenir Rafel Vaquer i Alfons López com a

dibuixants i Jaume Vidal Alcover com assessor històric i lingüístic. D'aquesta obra, encarregada per "Sa Nostra", Caixa de Balears, se'n van editar cent mil exemplars. L'any 2006 se'n va fer una versió actualitzada amb una tirada de dos-cents mil exemplars, versió que va tenir gran un èxit de vendes, només superat per les historietes il·lustrades de Mortadelo i Filemón. També va ser autor d'*Història de l'Onze de setembre de 1714* (1979), *Història de l'Anna a Santa Coloma de Gramenet* (1983) i *Història de Barberà* (1985).

De retorn a Palafrugell, des del 1989 es va implicar en la vida d'aquesta vila. Es va dedicar a l'activisme cultural, va fundar amb Adela Ferrer Blanch, la seva dona, la llibreria Mediterrània, que va dirigir fins a la jubilació i a la qual va afegir Mediterrània Espai Fòrum, un local inaugurat la tardor del 2004 que incloïa una vinateria i una sala polivalent per a exposicions, presentacions de llibres i concerts.

Va publicar *Història de Palafrugell en còmic* (1988) i *Notes de Josep Pla en còmic* (1997), i des de 1992 fins l'any que va morir (2019) va col·laborar amb *Revista de Palafrugell* amb un acudit gràfic en el qual relatava en un to d'humor i ironia la situació política i social de Palafrugell. Durant un quant temps també es va dedicar a la política local: va ser regidor de Turisme (2003-2006) i d'Educació (2009-2010).

L'estiu de 2021 es va fer un homenatge a Joan Aliu mitjançant una exposició comissariada pel seu amic i dibuixant Alfons López a la Biblioteca de Palafrugell i al Teatre Municipal d'aquesta vila.

Història arxivística

El fons va ser conservat per la seva família fins que el 2022 Adela Ferrer Blanch i Daixa Aliu Ferrer el van donar a l'Arxiu Municipal de Palafrugell. A final de l'any 2023 les donants van trobar més documentació relativa a les activitats de Joan Aliu i la van cedir a l'Arxiu.

La tardor del 2023 es va fer el tractament de la documentació ingressada per les donants l'any 2022. La cedida a final de l'any 2023 va ser inventariada i tractada a començament del 2024

Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a l'Arxiu Municipal de Palafrugell l'any 2022 com a conseqüència d'una donació d'Adela Ferrer Blanch i de Daixa Aliu Ferrer; primer provisionalment i després definitivament (ingrés 2022/03).

Els termes d'aquesta donació, acceptada per la Junta de Govern Local en la sessió que aquesta va tenir el dia 21 d'abril del 2022, es van establir en un conveni signat el 19 de maig del mateix any (expedient 2022/02 "Cessió de l'obra gràfica de Miquel Ros i de l'obra gràfica de Joan Aliu").

Després d'haver-se signat el conveni, l'any 2023 Adela Ferrer Blanch i Daixa Aliu Ferrer van aportar més documentació, l'ingrés de la qual no es va formalitzar fins el 2024 (ingrés 2024/38).

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons ens ensenya tot el procés creatiu d'una historieta il·lustrada, de l'esborrany al dibuix preparat per anar a la impremta. Hi trobem esborrany de dibuixos fets amb llapis en què s'indiquen les mides i les bafarades de diàleg són buides o redactades amb llapis —és el cas dels treballs inèdits o de *l'Auca del Cinquantenari de Gespa Teatre de Palamós*— i làmines definitives, com les d'*Història de Palafrugell*, *Notes de Josep Pla en còmic* o l'auca esmentada.

Tot el treball de Joan Aliu reflecteix una persona compromesa amb el seu temps, tant en les obres publicades o en les inèdites —que fan una funció didàctica i entretinguda— com en els acudits gràfics publicats a *Revista de Palafrugell*, que en to d'humor i ironia mostren la realitat social i política de la vila d'aquell moment.

El fons també conté documentació relativa a la seva tasca de gestor de Mediterrània Espai Fòrum: difusió i organització d'actes que s'hi van fer, com ara concerts o presentacions de llibres, i enregistraments d'alguns concerts (format de DVD). Alguns d'aquests actes van ser organitzats conjuntament per Mediterrània Espai Fòrum i la Fundació Modest Cuixart.

Finalment, també hi ha documentació que palesa interessos o aficions culturals de Joan Aliu Puig. La formen una notícia de diari, un programa de televisió (format de DVD), i sobretot calendaris, programes i anuncis d'actes fets a Palafrugell.

Sistema d'organització

La documentació s'ha organitzat segons els conceptes següents:

1. Obres publicades
  - 1.1. *Història de Palafrugell en còmic*
  - 1.2. *Notes de Josep Pla en còmic*
  - 1.3. *Auca del Cinquantenari de Gespa Teatre de Palamós*
  - 1.4. Acudits
2. Obres inèdites
  - 2.1. Contes terrorífics
  - 2.2. Viatge a la Provença
3. Gestió de Mediterrània Espai Fòrum
  - 3.1. Organització i difusió d'activitats a Mediterrània Espai Fòrum
  - 3.2. Concerts organitzats per Mediterrània Espai Fòrum
4. Interessos culturals de Joan Aliu Puig

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Conservació permanent.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

Documentació d'accés lliure

Instruments de descripció

Hi ha un inventari general del fons elaborat per Montse Riquelme Guasch el 2023, i revisat i ampliat per Òscar Alegret i Teijeiro el 2024.

També hi ha un catàleg dels DVD dels concerts i un catàleg dels acudits.

Bibliografia

VAQUER, Jaume. "Joan Aliu Puig" [en línia]. Dins: Tebeosfera.

<https://www.tebeosfera.com/autores/aliu_puig_joan.html> [Consulta: 19, octubre, 2023].

RÀDIO PALAFRUGELL. "Recordant la vessant artística de Joan Aliu" [en línia].

<<https://radiopalafrugell.cat/recordant-la-vessant-artistica-de-joan-aliu/>> [Consulta: 19, octubre, 2023].

MOLINAS, Lluís. "El Joan Aliu que jo recordo". *Revista del Baix Empordà*. Núm. 68 (2020), p. 108.

“Especial Joan Aliu”. *Revista de Palafrugell*. Núm. 314 (desembre de 2019), p. 19-23.

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data

Descripció elaborada per Montse Riquelme Guasch i revisada per Òscar Alegret i Teijeiro el mes d'octubre del 2023.

Ampliada el 2024 per Òscar Alegret i Teijeiro.

Fonts

La mateixa unitat de descripció.

La bibliografia citada anteriorment.

Adela Ferrer Blanch.